

FULBRIGHT
UNIVERSITY
VIETNAM

FULBRIGHT SCHOOL OF
PUBLIC POLICY AND MANAGEMENT

Quản lý Công

Bài 14

Trách nhiệm giải trình

Bài 14

- Làm thế nào đảm bảo trách nhiệm giải trình công trong xu hướng hợp tác công tư ngày càng gia tăng (hay vai trò của sự hợp tác)?
- Thất bại của PPP
- Thách thức ở các nước đang phát triển

PPP: Tóm tắt

- PPP có thể xem là cách tiếp cận dài hạn, dựa vào thị trường cho việc xây dựng tài sản và cung cấp dịch vụ công, được thiết kế nhằm:
 - Phân bổ rủi ro giữa khu vực công và tư
 - Tăng tiết kiệm chi phí
 - Nâng cao chất lượng dịch vụ
 - Tạo lợi nhuận hợp lý
 - Giải phóng ngân sách của chính phủ
 - ...

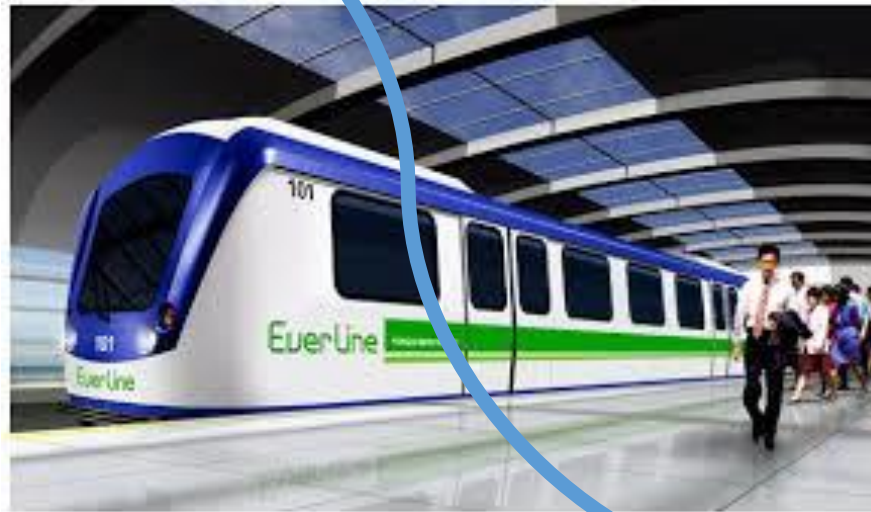

Người dân nhận được gì

- Liên quan đến vấn đề trách nhiệm giải trình
- PPP thu hút chuyên môn của chính phủ và Khu vực tư để cùng đáp ứng nhu cầu công chúng một cách hiệu quả và hữu hiệu
- Chính phủ phải đảm bảo lợi ích công trong PPP
- Trách nhiệm giải trình rõ ràng
- Sự an toàn, sức khỏe và an ninh công cộng không thể bị thỏa hiệp
- Chính phủ phải đảm bảo bảo mật thông tin

Tình huống

Trung Quốc

1980s- giữa 1990s:

Hình thành khung pháp lý và chính sách ban đầu cho PPP ở Trung Quốc

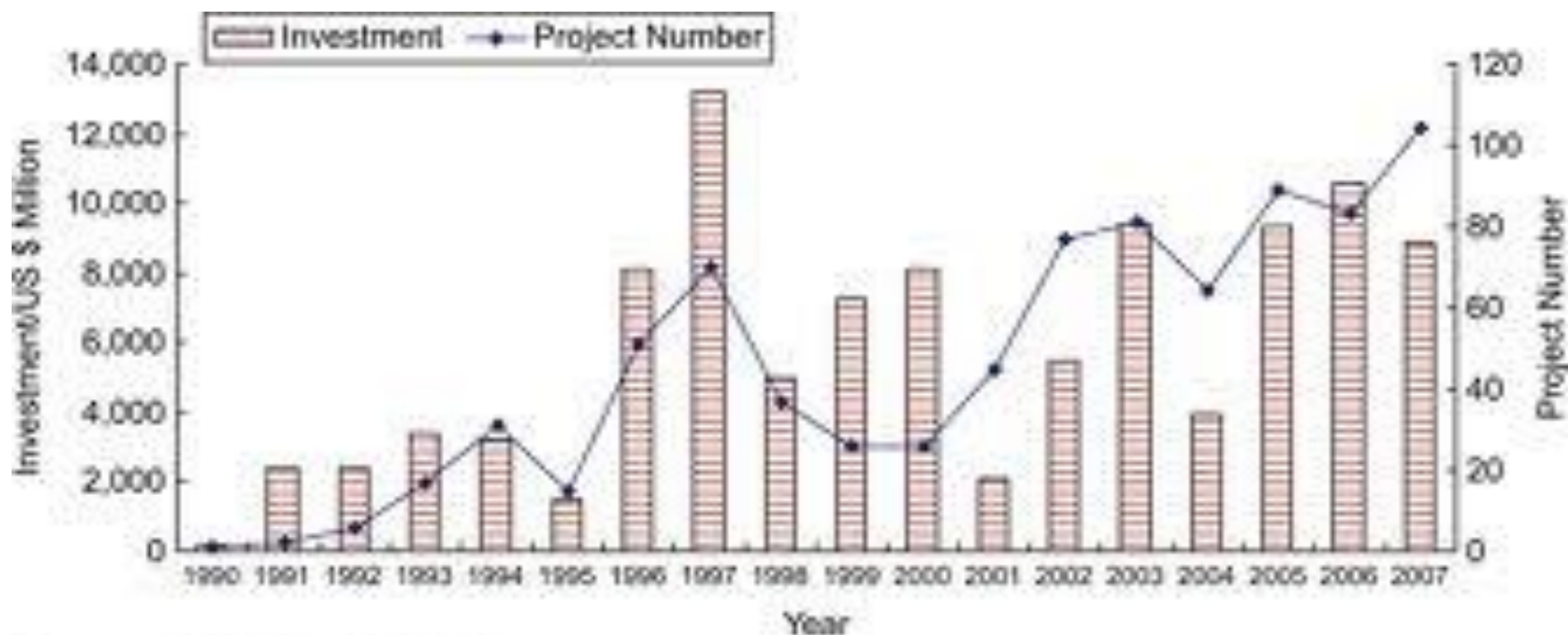
Cải cách thuế 1994:

Áp lực tài chính buộc các chính quyền địa phương phải tìm đến đầu tư tư nhân

2000s trở đi:

Đặc trưng PPP ở Trung Quốc chủ yếu là các dự án quốc tế và đầu tư lớn

- Ở Trung Quốc tăng trưởng kinh tế mạnh dẫn đến nhu cầu lớn về cơ sở hạ tầng như đường bộ, cảng và nhà máy phát điện.
- Để đáp ứng nhu cầu phát triển này, chính phủ Trung Quốc đã tích cực ban hành một số qui định cho đầu tư tư nhân vào tiện ích công, và chuyển dần sang áp dụng các thông lệ hợp đồng quốc tế và thiết kế cách thức chia sẻ rủi ro đồng đều.

Source: World Bank (2010)

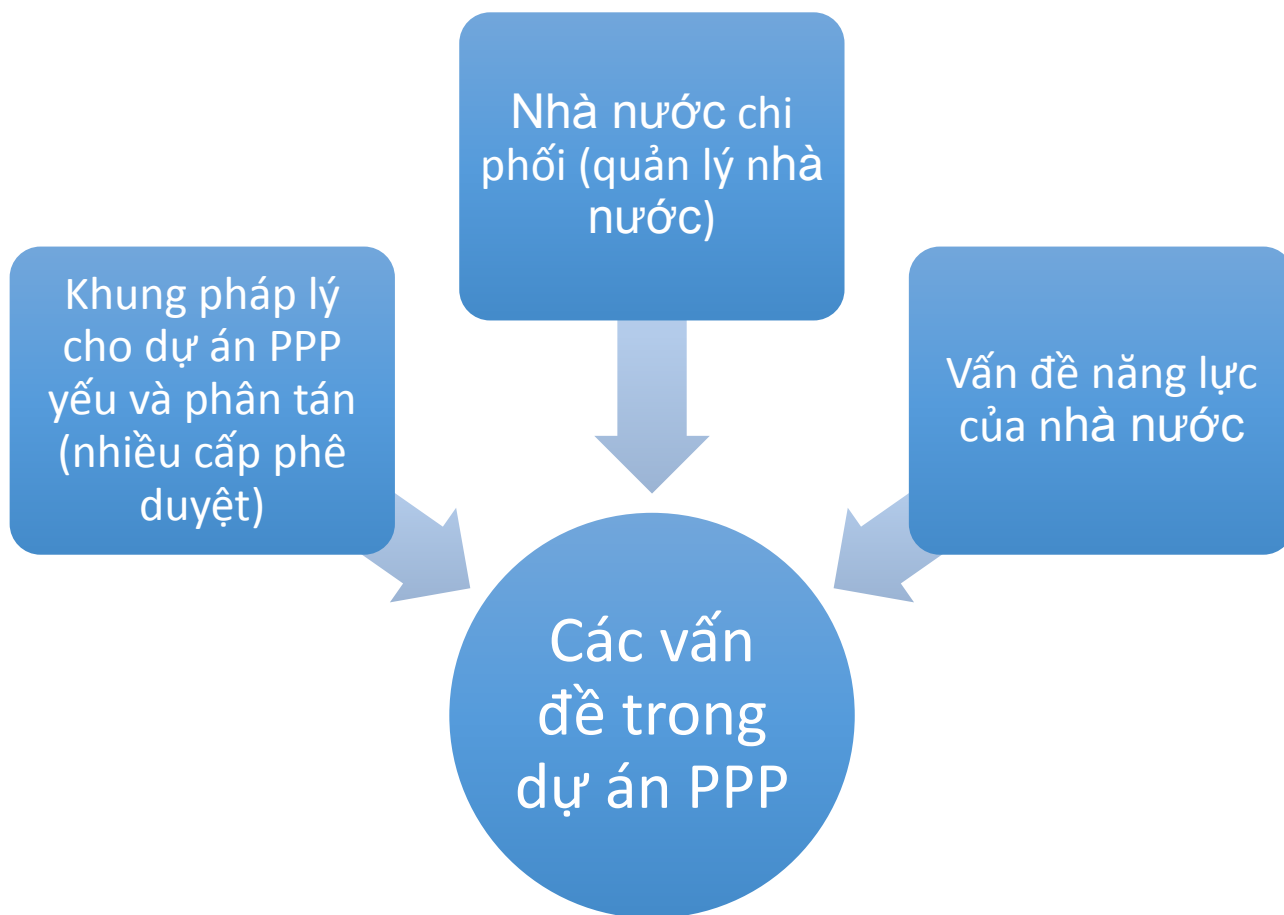
Vấn đề

- Quan trọng hơn, ngày 9/11/2008 chính phủ Trung Quốc công bố sẽ nới lỏng các quy định tín dụng, giảm thuế và khởi động chương trình chi tiêu cơ sở hạ tầng đại trà trong một nỗ lực đa chiều nhằm khắc phục điều kiện kinh tế toàn cầu bất lợi thông qua kích cầu nội địa (Cổng thông tin chính thức của chính phủ Trung Quốc, 2008).
- **Khung pháp lý** vẫn chưa đầy đủ (chưa có luật đặc thù để điều chỉnh PPP – vẫn phụ thuộc vào các quyết định pháp lý và hành chính rời rạc ở các cấp trung ương và địa phương)
- Không thống nhất giữa TƯ và địa phương (ví dụ, sự đảm bảo của chính phủ trong việc thu hút tư nhân)

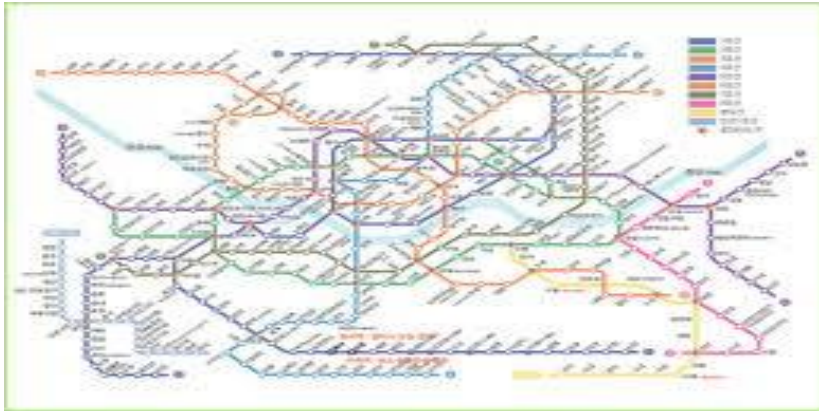
- Quyền lực tối thượng của chính phủ trong bất kỳ qui trình dự án nào – di sản của **“kinh tế kế hoạch.”**
- Quyền lực quản lý nhà nước của các quyết định chính sách lấn lướt quyền lập pháp và tư pháp (luật và tòa án đứng sau sự kiểm soát của Đảng – Nhà nước)
- Mạng nhện quan hệ thân tín giữa doanh nghiệp và chính quyền địa phương ngày càng dày đặc (quan hệ cá nhân và ơ nghĩa qua lại) → giảm sức mạnh và tác động của các qui định pháp lý.
- Hiệu quả nhà nước, tham nhũng, và độ tin cậy

Tóm tắt

- Bất kể những điều này, PPP vẫn sẽ gia tăng ở Trung Quốc
- Luật PPP toàn diện sẽ được soạn thảo
- Sẽ có nhiều nguồn lực tài chính hơn trong thị trường nội địa
- Giải cứu tài chính công

Hàn Quốc: tuyến Metro 9 Seoul

- Seoul Metro 9: tuyến metro đầu tiên do tư nhân vận hành ở Seoul
- Nhà đầu tư nước ngoài: **Macquarie**
- Chính phủ đảm bảo 90% doanh thu tối thiểu kỳ vọng (MRG)
- Hàng triệu đô la đã được chi bồi thường theo MRG
- Người dân khiếu kiện tập thể

Hàn Quốc: đảm bảo doanh thu tối thiểu (Quỹ bù đắp tính khả thi)

- Chính phủ trợ giá cho doanh thu vận hành thông qua cơ chế MRG và thỏa thuận hoàn trả (trường hợp BOT, BTL)
- Chính phủ chia sẻ rủi ro doanh thu
- Nếu doanh thu vận hành ít hơn cận ngưỡng giới hạn, chính phủ sẽ bù phần chênh lệch.
- Thường là 70%~90% nhu cầu ước tính
- Chủ yếu sử dụng ở các nước đang phát triển hay thị trường PPP kém phát triển

Xa lộ thu phí Hungary M1/M15

- Xa lộ thu phí đầu tiên được đấu thầu và triển khai ở trung và đông Âu (1995)
 - Hoàn thành đúng tiến độ và dự toán
 - Lưu lượng giao thông thấp hơn dự báo khoảng 40% (do tư vấn độc lập thực hiện)
 - Thu phí cao có phải là giải pháp?
 - Giải pháp và bài học
-

Bolivia: hệ thống cấp nước Cochabamba

- Chính phủ Bolivia tư nhân hóa hệ thống nước ở Cochabamba thông qua nhượng quyền khai thác cho liên danh quốc tế gọi là Aguas del Tunari trong 40 năm (1999)
- Biểu phí được điều chỉnh – làm tang hóa đơn tiền nước lên \$20 đối với các gia đình ở địa phương (thu nhập bình quân là \$100/tháng)

- Tháng 10/1998, các nhóm tập hợp phản đối, bạo động bùng phát (9 người mất mạng, hàng trăm người thương tích)
- Cuối cùng chủ đầu tư dự án rút lui
- Bài học? _____

Rủi ro tiềm tàng của PPP

- 1. Rủi ro thiết kế và xây dựng** – không thi công đúng tiến độ, đội vốn, không đáp ứng thiết kế và yêu cầu thi công cụ thể
- 2. Rủi ro công nghệ** – phổ biến trong các dự án, liên quan tới IT/công nghệ mới
- 3. Rủi ro doanh thu** – giá/cầu. Giá không đủ bù chi phí. nhu cầu sử dụng thực tế thấp hơn dự báo
- 4. Bất khả kháng** – thiên tai
- 5. Rủi ro chính trị/công ty mẹ**

Mâu thuẫn

- Nhiều bên tham gia vào dự án PPP thường có mục tiêu mâu thuẫn phải được giải quyết để họ có thể tham gia hợp tác hiệu quả
- Mâu thuẫn tiềm năng nhất: giữa chính phủ và liên danh chủ đầu tư tư nhân
- Chính phủ - quan tâm đến việc tang tiết kiệm trong khi đảm bảo chất lượng dịch vụ
- Tư nhân – chủ yếu thu lợi nhuận hợp lý

Yếu tố thành công

- Lên kế hoạch dự án PPP cẩn trọng
- Ước tính chi phí và doanh thu hợp lý
- Nguyên tắc người dùng trả tiền và kế hoạch truyền thông
- Nghiên cứu khả thi đầy đủ với sự tham gia của chuyên gia PPP
- Tuân thủ thỏa thuận hợp đồng
- Khung pháp lý và qui định phù hợp
- Thể chế mạnh, đủ nguồn lực
- Mua sắm minh bạch và cạnh tranh
- Quản lý rủi ro vĩ mô theo hướng giảm thiểu và linh hoạt

Q&A

CONTACT

Fulbright School of Public Policy and Management

232/6 Vo Thi Sau, District 3, HCMC

T: (028) 3932 5103

F: (08) 3932 5104

E-mail: info.fsppm@fuv.edu.vn

Web: www.fsppm.fuv.edu.vn/